

عنوان مقاله:

نظام شناختی مفهوم ترس در فارسی و عربی

محل انتشار:

فصلنامه زبان پژوهی، دوره 15، شماره 1 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسندگان:

سمیه محمدی - دکترای تخصصی زبان و ادبیات عربی، دانشگاه بوعلی سینا، همدان، ایران

صلاح الدین عبیدی - دانشیار گروه زبان و ادبیات عربی، دانشگاه بوعلی سینا، همدان، ایران

خلاصه مقاله:

در پژوهش حاضر، استعاره شناختی را به عنوان ابزاری موثر برای تحلیل زبان که یکی از نمودهای ذهن است، به کار می‌گیریم. در استعاره شناختی، بخشی از ویژگی‌های یک مفهوم فیزیکی بر بخشی از ویژگی‌های یک مفهوم انتزاعی تر منطبق می‌گردد و زمینه درک و بیان آن را فراهم می‌سازد. روش انجام این پژوهش، تحلیلی-معناشناختی است و مفهوم ترس در چارچوب نظریه اصلاح شده کوچش (Kövecses, ۲۰۲۰) مورد بررسی قرار می‌گیرد. وی بر این باور است که بسیاری از استعاره‌ها بر مبنای ملاحظات فرهنگی پدید می‌آیند و نه لزوماً بر اساس تجارب جسمانی مانند ترس، تصور کردن بسیاری از پدیده‌ها و رویدادهایی که بدین‌انگاشته شده‌اند. اهمیت پژوهش حاضر، شناسایی نظام شناختی عبارت‌های گسترده و به ظاهر پراکنده متضمن مفهوم ترس است و سعی بر آن بوده که نظم نهفته در پس ده‌ها عبارت، در ساختار به هم مرتبط شناختی، توصیف گردد. بررسی منتخبی از رایج‌ترین عبارت‌های شناختی زبان‌های فارسی و عربی، نشان می‌دهد که بسیاری از جنبه‌های مفهوم ترس در این دو زبان، مشترک و برخی دیگر مختلف است. داده‌های فرهنگ بنیاد این پژوهش، عمدتاً جزء استعاره‌های متجانس‌اند؛ یعنی هر دو زبان از استعاره‌های مشترک در سطح عام استفاده نموده، سپس اطلاعات شناختی فرهنگی خود را به آن افزوده و استعاره‌های خاص زبانی به وجود آورده‌اند. برای نمونه، استعاره «ترس، انجماد سیال درون ظرف است» در زبان عربی، استعاره عام (ترس سرما است) را انتخاب و عبارت فرهنگ بنیاد (خوف یجمد الدم فی العروق) را به وجود آورده است، در حالی که در فارسی غالباً انجماد خود ظرف است که نمود زبانی دارد (تنم یخ کرد).

کلمات کلیدی:

زبان‌های فارسی و عربی، نظام شناختی، مفهوم ترس، استعاره‌های متجانس

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1646049>

